

ISCHA BRENTJENS

RALF LOEVEN

13.

ouders als bondgenoten

Samen met de ouders leidt Praktijkschool Apeldoorn de leerlingen toe naar een passende vervolgplek, meestal op de arbeidsmarkt en in een aantal gevallen in het mbo. Dat betekent dat de groepsleraren intensief contact hebben met de ouders, zeker in de laatste fase als de leerlingen uitstromen. Ischa Brentjens en Ralf Loeven, beiden groepsleraren van een uitstroomgroep, vertellen waarom dit zo belangrijk is, hoe het contact met ouders gestalte krijgt en wat erbij komt kijken.

Een 'standaardaanpak' voor oudercontact is er niet op Praktijkschool Apeldoorn. Elk schooljaar zijn er vaste contactmomenten, maar het is afhankelijk van de ontwikkeling en ondersteuningsbehoeften van de leerling hoe intensief het contact met ouders is. Het woord 'op maat' valt dan ook vaak als Brentjens en Loeven vertellen over de manier waarop zij met ouders samenwerken.

DRIEHOEK

Dat is niet verwonderlijk, omdat ook het onderwijs vergaand is geïndividualiseerd, zodat het talent van elke leerling optimaal tot bloei komt. Elke leerling heeft een individueel ontwikkelingsplan en doorloopt de school in z'n eigen tempo en op z'n eigen wijze. Dat plan wordt in nauwe samenwerking met leerling en ouders vastgesteld. "Wij organiseren het onderwijs om het plan te realiseren, maar ook dat

doen we samen met de leerling en de ouders", vertelt Brentjens. "Ons uitgangspunt is dat ouders en school optrekken als bondgenoten."

De groepsleraar, die gemiddeld 18 leerlingen onder zijn hoede heeft, fungeert in deze driehoek als spil. Hij is er verantwoordelijk voor dat de samenwerking tot stand komt en goed verloopt, zodat het plan van de leerling adequaat wordt uitgevoerd en hij/zij succesvol uitstroomt naar een passende plaats op de arbeidsmarkt of in het vervolgonderwijs.

OOK TUSSENDOR

Daartoe zijn er elk jaar in ieder geval drie vaste contactmomenten: het kennismakingsgesprek aan het begin van het schooljaar, een huisbezoek in het najaar en een adviesgesprek aan het eind van het schooljaar. Loeven: "In het kennismakingsgesprek spreken we het plan samen door. Wat is er vorig jaar afgesproken? En denken we daar nog hetzelfde over? We spreken met elkaar af op welke manier we het komende schooljaar aan het plan gaan werken. In oktober/november gaan we bij alle leerlingen op huisbezoek om de voortgang te bespreken en in het adviesgesprek aan het eind van het schooljaar stellen we vast wat er het volgende jaar moet gebeuren."

In alle groepen, en zeker in de uitstroomgroepen, is er ook tussendoor vaak contact met ouders.

Als het nodig is, gaat de groepsleraar vaker op huisbezoek, worden ouders uitgenodigd op school en er is regelmatig telefonisch contact. “Alles is erop gericht dat de leerling uitstroomt naar een passende vervolgplek,” zegt Loeven, “en als daarvoor een intensiever contact met ouders nodig is, dan zorgen we ervoor dat dat gebeurt. Bij veel ouders doe ik bijvoorbeeld in het begin van het jaar een huisbezoek in plaats van een kennismakingsgesprek op school om het uitstroomplan te bespreken en om uit te leggen met welke wet- en regelgeving ze te maken zullen krijgen. De intensiviteit van het contact met de ouders is helemaal afgestemd op de ondersteuningsvragen van de leerling. Bij de ene leerling bel je bijna nooit met de ouders en bij de ander wekelijks.”

VOORKOMEN IS BETER

Uit ervaring weten Brentjes en Loeven hoe belangrijk dit is. Loeven: “Het is zeer functioneel dat je elkaar kent, elkaar regelmatig ziet en spreekt. Als je elkaar weinig ziet, dan nemen ouders minder makkelijk contact op als er iets is of als ze vragen hebben. Bovendien hebben deze leerlingen belang bij veel structuur en duidelijkheid. Is er onvoldoende contact met de ouders, dan ontstaat er al gauw ruis waardoor de leerling niet precies weet waar hij aan toe is. Daarom is het belangrijk om hele duidelijke afspraken met ouders te maken en om altijd te doen wat je zegt. Ook

geeft het duidelijkheid als je de wederzijdse verwachtingen uitspreekt en vastlegt. Dat doen wij in het kennismakingsgesprek.”

“Continuïteit in het contact met ouders is erg belangrijk,” voegt Brentjes toe, “want alleen als je regelmatig contact hebt, bouw je een band en wederzijds vertrouwen op. Als er sprake is van vertrouwen, kun je bijvoorbeeld ook makkelijker slecht nieuws brengen en bespreken en nemen ouders sneller iets van je aan. Een andere belangrijke reden voor intensieve oudercontacten is dat je vragen en misverstanden dan vóór kunt zijn. Voorkomen is beter dan genezen. Dat betekent onder meer dat je ouders regelmatig en goed informeert en dat je bij elke verandering contact met ze opneemt. Maar het is ook een kleine moeite om ouders af en toe even te bellen of er nog vragen of andere zaken zijn.”

TIJD

Het contact met ouders is een groot én vanzelfsprekend onderdeel van het werk van Brentjes en Loeven. Ze kunnen dan ook niet aangeven hoeveel tijd het hen gemiddeld kost. Dat verschilt niet alleen per periode, per groep en per leerling, maar is ook helemaal geen onderwerp van gesprek in de school. Loeven: “Je hoort wel eens dat leraren al hun uren bijhouden en registreren, maar dat is hier op school niet de cultuur. Het hoort gewoon bij je werk. Wij leggen geen verantwoording af over de besteding van

onze uren, maar over het functioneren van de leerlingen. Want dát is onze verantwoordelijkheid: dat onze leerlingen de doelen halen en doorstromen naar een passende plek.”

Naast de schoolcultuur, zijn er ook organisatorische voorwaarden die het mogelijk maken om zo intensief met ouders samen te werken, vertelt Brentjes. “Je moet natuurlijk wel ruimte ervaren en krijgen om dat allemaal te doen, waardoor je in principe altijd beschikbaar kan zijn voor ouders. Daar is onze organisatie op ingericht. Daarnaast hebben wij veel vrijheid om zelf ons werk in te delen en dat is heel prettig.”

TIPS

- Betrek de ouders nadrukkelijk bij het individueel ontwikkelingsplan en ondersteun de leerling samen.
- Zorg voor continuïteit: onderhoud het contact met ouders het hele jaar door actief.
- Doe wat je zegt.
- Spreek wederzijdse verwachtingen uit.

MEER INFORMATIE

Ischa Brentjens

i.brentjens@praktijkschool-apeldoorn.nl

Ralf Loeven

r.loeven@praktijkschool-apeldoorn.nl